

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Defectoscopy Operator, EstQF Level 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Defectoscopy Operator, EstQF Level 3	3

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work Raudtee defektoskoopia operaator, tase 3 töö eesmärk on ennetada rööpmestikul tekkida võivaid liiklusohutlikke olukordi, kasutades selleks visuaalset kontrollimist ja mittepurustava meetodiga (ultraheli-, magnet- ja värvimeetod) defektoskopeerimist. Raudtee defektoskoopia operaator, tase 3 on oskustöötaja, kes töötab üldjuhul meeskonna liikmena vastavalt etteantud juhistele. Ta korraldab oma tegevust ja kohandab oma käitumist vastavalt olukorrale ning vastutab enda tööülesannete täitmise eest. Raudtee defektoskoopia operaatori töö toimub üldjuhul välitingimustes nii päevasel kui ka öisel ajal. Töökeskkond on kõrgendatud ohuga töökoht raudteel, sealjuures töötamine ebatasasel pinnal ja erinevates ilmastikuoludes. Seetõttu on raudtee defektoskoopia operaatori töös vajalik hea füüsiline tervis ja keskkonnataluvus, ta peab järgima tööeeskirju, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kasutama töö iseloomule ja ilmastikule vastavat hästimärgatavat tööriietust ning isikukaitsevahendeid. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada raudteeohutust mõjutava juhtumi või tööõnnetuse. Kohustuslik on läbida tööle asumisele eelnev ja perioodiline raudteetöötaja tervisekontroll. Raudtee defektoskoopia operaatori põhilisteks töövahenditeks on defektoskoobid (ultraheli-, magnet- ja värvidefektoskoop) ning side- ja signaalvahendid (nt lipud, pasunad jm). Raudtee defektoskopeerimise kutsealal on kaks kutset. Raudtee defektoskoopia operaator, tase 3 on oskustöötaja, kelle tööks on rööpmestiku visuaalne kontrollimine ning ultraheli-, magnet- ja värvimeetodil defektoskopeerimine. Raudtee defektoskoopia operaator, tase 4 on spetsialist, kes korraldab meeskonna tööd, juhendab madalama kutsetasemega raudtee defektoskoopia operaatoreid ja kontrollib tehtud töö tulemust.
A.2 Tasks A.2.1. Töö planeerimine ja korraldamine rööpmestiku defektoskopeerimisel A.2.2. Defektoskoopiaseadmete korrasoleku kontrollimine ja hooldamine rööpmestiku defektoskopeerimisel A.2.3. Rööbastee ja pöörmete visuaalne kontrollimine ja defektoskopeerimine A.2.4. Liikluskorralduste täitmine
A.3 Professional preparation Tavaliselt töötavad 3. taseme raudtee defektoskoopia operaatorina inimesed, kellel on vähemalt põhiharidus ja kes on läbinud erialase väljaõppe tööandja juures (vt ka B.1).
A.4 Most common occupational titles Raudtee defektoskoopia operaator, rööpmestiku spetsialist.

A.5 Regulations governing profession

Raudtee defektoskoopia operaatorina töötamiseks on nõutud kutsetunnistus vastavalt raudteeseadusele.

A.6 Relevant skills for the future

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.

Transpordi ja liikuvuse arengukavas on raudteetranspordile seatud eesmärk tõsta raudteel sõidukiiruseid, ohutust ning luua uusi ühendusi ja suunata nii reisi- kui ka kaubaliiklust maanteelt raudteele. Sellega kaasnev raudteeveeremi, raudtee hooldus- ja remonditehnika ning mõõteseadmete areng nõuab raudtee defektoskoopia operaatorilt senisest paremaid spetsiifilisi teadmisi (sh digioskusi) masinate ja seadmete tundmisel ning nende kasutamisel.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Raudtee defektoskoopia operaator, tase 3 kutsestandard koosneb üldoskustest ja kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.4.

Hariduslikud nõuded

Nõuded kutse taotlemisel

1. Vähemalt põhiharidus
2. Läbitud vähemalt 3-kuuline erialane väljaõpe töökohal

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Sama taseme kehtiv või mitte rohkem 2 aastat tagasi kehtivuse kaotanud kutse
2. Läbitud täienduskoolitus

Kutse andmise korraldamine on reguleeritud raudteetranspordi kutseala kutse andmise korras.

B.2 General skills of Defectoscopy Operator, EstQF Level 3

1. Järgib raudteetranspordi töö ja liikluse korraldamise põhimõtteid oma kutsetaseme piires.
2. Järgib oma töös kõikide asjakohaste standardite, juhendite ja õigusaktide nõudeid.
3. Oskab rakendada töötervishoiu reeglite kohaseid ohutusvõtteid; rakendab tööd soodustavaid ja tervist säästvaid asendeid ja töövõtteid tööülesannete täitmisel.
4. Järgib tööohutusnõudeid (sh kasutab isikukaitsevahendeid) töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel.
5. Hoiab puhtust ja korda ning kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid (töökoht, materjalid, seadmed, jm) hoolivalt ja otstarbekalt; sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutusest ja järgides jäätmekäitluseeskirja nõudeid.
6. Katkestab töö tervisele, tehnikale, liiklusele või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides; teavitab koheselt vastavalt nõuetele.
7. Annab õnnetuses osalenule, vigastatule, terviserikkega inimesele või muul moel kannatanule esmast abi kuni arsti saabumiseni.
8. Oskab märgata potentsiaalset probleemi ja hinnata võimalusi ning strateegiaid sellele lahenduse leidmiseks.
9. Oskab kollektiivi vajadustega ning ühise eesmärgiga arvestada ning teistega ülesannete täitmiseks koostööd teha.
10. Osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires.
11. Osaleb kutsealases täiendusõppes; rakendab õpitut oma töös.
12. Valdab eesti keelt tööks vajalikul tasemel.
13. Mõistab ja kasutab tööks vajalikke digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 1).

B.3 Competences

B.3.1 Töö planeerimine rööpmestiku defektoskopeerimisel	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Teeb endale selgeks tööülesande sisu ja eesmärgi, juhindudes etteantud tööplaanist ja rööbaste defektoskopeerimisele spetsialiseerunud kõrgema kutsetasemega raudtee defektoskoopia operaatori juhistest. 2. Varustab end vajalike töövahenditega ja kontrollib nende korrasolekut, juhindudes organisatsioonis kehtestatud nõuetest. 3. Tagab oma tööks vajalike töökorras seadmete ja vahendite olemasolu, juhindudes organisatsioonis kehtestatud nõuetest.	
B.3.2 Defektoskoopiaseadmete korrasoleku kontrollimine ja hooldamine rööpmestiku defektoskopeerimisel	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib defektoskoopiaseadmete kalibreeritust, kasutades etaloni ja tehes kindlaks aparadi näidu õigsuse ning juhindudes seadme kasutusjuhendi nõuetest. 2. Kontrollib defektoskoopiaseadmete korrasolekut ning valmistab need ette tööks, juhindudes seadme kasutusjuhendi nõuetest. 3. Hindab defektoskoopiaseadmete hoolduse või remondi vajadust, juhindudes seadme töökindlusest, visuaalse vaatluse tulemustest, seadme näitudest ning organisatsioonis kehtestatud nõuetest. 4. Puhastab defektoskoopiaseadmed, kasutades asjakohaseid puhastusvahendeid ja juhindudes seadmete valmistajatehase nõuetest. 5. Paneb akud laadima, korrastab juhtmed ja otsijad ja tagab külmumisvastase vedeliku nõuetekohase säilitamise vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele.	
B.3.3 Rööbastee ja pöörmete visuaalne kontrollimine ja defektoskopeerimine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib rööpaid visuaalselt, kasutades abivahendeid (nt peegleid, taskulamp, kontrollkaamerat, luupi, vedruhaamrit, joonlauda). 2. Defektoskopeerib rööpaid ultraheli- või magnetdefektoskoobiga, lubatud parameetritest suurema näidu puhul teostab täpsustava otsingu, määrates defekti ulatuse ja markeerides defekti vastavalt juhendi nõuetele; koostab defektoskopeeritud rööbaste defektide kohta aktid, edastades need rööbaste defektoskopeerimisele spetsialiseerunud kõrgema kutsetasemega raudtee defektoskoopia operaatorile; teavitab rööbastes avastatud ohtlikest riketest ja teravdefektsetest rööbastest vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele. 3. Kontrollib pöörmehi visuaalselt, kasutades abivahendeid (nt peegleid, taskulamp, kontrollkaamerat, luupi, vedruhaamrit, joonlauda), määrates defekti ulatuse ja markeerides defekti vastavalt juhendi nõuetele; koostab avastatud defektide kohta aktid, edastab need rööbaste defektoskopeerimisele spetsialiseerunud kõrgema kutsetasemega raudtee defektoskoopia operaatorile ning teavitab rööbastes avastatud ohtlikest riketest ja teravdefektsetest rööbastest vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele. 4. Defektoskopeerib pöörmehi, lubatud parameetritest suurema näidu puhul teostab täpsustava otsingu, määrates defekti ulatuse ja markeerides defekti vastavalt juhendi nõuetele; koostab defektide kohta aktid, edastab need rööbaste defektoskopeerimisele spetsialiseerunud kõrgema kutsetasemega raudtee defektoskoopia operaatorile; teavitab rööbastes avastatud ohtlikest riketest, teravdefektsetest rööbastest, liikluse sulgemise ja rongide sõidukiiruse piiramise vajadusest vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele.	
B.3.4 Liikluskorralduste täitmine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib side- ja signaalvahendite olemasolu ning kasutab neid oma töös vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele ja rongiliikluse korraldamise põhimõtetele. 2. Teavitab liiklusohtlikust olukorrast (nt rööpamurd, rööpaluku katkemine, teeväljavise, muldkeha ärauhumine) vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele ja rongiliikluse korraldamise põhimõtetele. 3. Kontrollib rööpakinnitusi, -pilusid ja vajumeid, teatades tulemustest vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele ja rongiliikluse korraldamise põhimõtetele.	

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	12-03112023-2.5/6k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Indrek Kaliste, Leonhard Weiss OÜ Rein Ljäkin, AS Eesti Raudtee Tavo Sarnik, Go Track OÜ Moonika Siniallik, Edelaraudtee AS Meeri Sõerd, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Tarvi Viisalu, AS Eesti Raudtee Peep Õim, SA Raudteekutsed
3. Occupational qualification standard approved by:	Transport and Logistics
4. No. of decision of Sectoral Council	27
5. Date of decision of Sectoral Council	03.11.2023
6. Occupational qualification standard valid until	02.11.2028
7. Occupational qualification standard version no.	6
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	7231 Motor Vehicle Mechanics and Repairers
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	3
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Defectoscopy Operator, EstQF Level 3
Russian:	Оператор по дефектоскопии
C.3 Annexes	
Lisa 1 Scale of self-assessment in digital competence	